

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΕΚΦΡΑΣΗ – ΕΚΘΕΣΗ
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Εφηβική επαναστατικότητα και συμμόρφωση

Οι προέφηβοι και (ιδιαίτερα) οι νεαροί έφηβοι τείνουν να αποκτούν τις αξίες τους όλο και πιο πολύ από το εκτός της οικογένειας περιβάλλον * οι συνομήλικοί τους τείνουν ως ένα βαθμό να αντικαταστήσουν τους γονείς ως ερμηνευτές του κώδικα ηθικής. Αυτό συμβαίνει, ιδιαίτερα, τώρα που ζούμε σε μια περίοδο ταχείας κοινωνικής αλλαγής και επικοινωνίας. Οι αλλαγές στις στάσεις και τις αξίες συμβαίνουν τόσο γρήγορα και είναι τόσο ριζοσπαστικές στη φύση τους που δημιουργείται ένα χάσμα ανάμεσα στη μια γενιά και στην επόμενη. Μία τέτοια αποξένωση μεταξύ των γενεών – γονιών και παιδιών- όταν πράγματι συμβαίνει, ενισχύει υποχρεωτικά τον ρόλο των συνομηλίκων στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης.

Πολλοί νέοι απορρίπτουν πολλές από τις ιδέες και τις στάσεις των γονιών τους ως ξεπερασμένες και αντιδραστικές κατά τη διάρκεια του αναπτυξιακού σταδίου που λέγεται εφηβεία, όταν αυτοί αποβάλλουν κάποιες παλιές ιδέες και αυταπάτες και αφομοιώνουν καινούργιες. Άλλοι μπορεί να ισχυροποιήσουν τον ιδεαλισμό που έχουν αφομοιώσει από τους γονείς τους. Όταν όμως οι έφηβοι παραπονιούνται πως δεν τους καταλαβαίνουν οι γονείς τους, αυτό που πραγματικά εννοούν, όσο και αν δεν μπορούν να το δηλώσουν ξεκάθαρα, είναι η αδυναμία των γονιών να διακρίνουν τον ιδεαλισμό τους. Όταν ξεσπούν βίαια – προς τους γονείς τους ιδιαίτερα, και προς όλους τους άλλους γενικότερα – μπορεί αυτό να συμβαίνει γιατί αντιλαμβάνονται την ασυμφωνία ανάμεσα στα υψηλά κριτήρια για τα οποία οι άνθρωποι μιλούν και τα κριτήρια της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής που πράγματι υπάρχουν.

Πολλές φορές οι έφηβοι ονειρεύονται ότι ο κόσμος μπορεί να αλλάξει σύμφωνα με τα ιδανικά της γενιάς τους. Πιστεύουν πως η ανθρωπιά, η ελευθερία και η δικαιοσύνη είναι πιθανό να κυριαρχήσουν και ότι μπορεί να υπάρξει αντιστοιχία μεταξύ των ιδεαλιστικών συνθημάτων και της πραγματικότητας. Μερικοί μπορεί να ονειρεύονται να δραπετεύσουν σ' έναν καλύτερο κόσμο με έναν ουτοπικό τρόπο

ζωής, ανάμεσα σε ανθρώπους αδιάφθορους από τον υλισμό. Γενικά, όμως, όλα αυτά που πιστεύουν παραμένουν μόνο όνειρα.

[...]

Το σημείο που αξίζει να τονίσει κανείς είναι ότι, αν και υπάρχουν διαμάχες μεταξύ των γενεών, η σπουδαιότητά τους έχει υπερβολικά διογκωθεί. Χρειάζεται να μάθουμε την τέχνη του να συμπεριφερόμαστε στους εφήβους όπως σε νεαρούς ενήλικες, όχι επειδή είναι ήδη ώριμοι αλλά προκειμένου να τους βοηθήσουμε να γίνουν ενήλικοι. Ταυτόχρονα να προσπαθούμε να τους προφυλάξουμε από τις χειρότερες συνέπειες των λαθών τους, και να τους βοηθήσουμε να αντιμετωπίσουν τις απογοητεύσεις και τις αποτυχίες (το ίδιο όπως και τους θριάμβους), που αποτελούν κομμάτι της ανάπτυξής τους.

Οι γονείς δεν μπορούν πια να επιμένουν στην αυθεντία τους κατά τον παραδοσιακό τρόπο, προσπαθώντας να φέρουν τους γιους και τις κόρες τους στον ίδιο δρόμο. Οι νέοι σήμερα θέλουν να ξέρουν ότι ένας άνθρωπος έχει αξία ως άτομο περισσότερο, παρά λόγω της θέσης που κατέχει (αν δηλαδή είναι γονιός, δάσκαλος, αφεντικό). Αναρωτιούνται πρώτα αν τους αρέσει κάποιος και αν τον σέβονται και μόνο τότε τον υπακούουν, και τον πιστεύουν και δέχονται να διδαχθούν κάτι από αυτόν.

Martin Herbert, Ψυχολογικά προβλήματα εφηβικής ηλικίας, σελ. 63-71, διασκευή

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (100-120 λέξεις).

Μονάδες 20

B1. Ποια είναι τα δομικά μέρη της τρίτης παραγράφου του κειμένου; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στην παράγραφο.

Μονάδες 3

B2. Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις/ φράσεις με άλλες, ισοδύναμες νοηματικά λέξεις ή φράσεις: γιατί (2^η παράγραφος), αν και (4^η παράγραφος), δηλαδή (5^η παράγραφος).

Μονάδες 6

B3. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις μετατρέποντας την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

- «**Μια τέτοια αποξένωση μεταξύ των γενεών ενισχύει υποχρεωτικά τον ρόλο των ομάδων των συνομηλίκων στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης**».

- «**Πολλοί νέοι απορρίπτουν πολλές από τις ιδέες και τις στάσεις των γονιών τους**»

Μονάδες 6

B4. α. Να γράψετε ένα (1) ομόρριζο ουσιαστικό και ένα (1) ομόρριζο επίθετο (παράγωγο ή σύνθετο) για καθένα από τα παρακάτω ρήματα: ζούμε, λέγεται, αξίζει, βοηθούμε, φέρουν.

Μονάδες 10

β. Να ξαναγράψετε τις ακόλουθες προτάσεις, αντικαθιστώντας καθέναν από τους υπογραμμισμένους τύπους με ένα συνώνυμό του.

i) Οι αλλαγές στις στάσεις και τις αξίες **συμβαίνουν** τόσο γρήγορα...

ii) Πολλοί νέοι απορρίπτουν πολλές από τις **ιδέες** και τις στάσεις των γονιών τους...

iii)...αποβάλλουν κάποιες παλιές ιδέες και αυταπάτες και αφομοιώνουν **καινούργιες**.

iv) Πολλοί έφηβοι **πιστεύουν** ότι ο κόσμος μπορεί να αλλάξει...

v)...προσπαθούμε να τους προφυλάξουμε από τις χειρότερες **συνέπειες** των λαθών τους

Μονάδες 5

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε ένα άρθρο 300-400 λέξεων που θα δημοσιευθεί στο περιοδικό του σχολείου σας να αναφερθείτε: α) σε θέματα που προκαλούν συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και γονέων και β) στους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να ξεπεραστούν οι εντάσεις στο οικογενειακό περιβάλλον.

Μονάδες 50

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!